

Korea: Sever proti Jihu

Na severu tvrdá komunistická diktatura, na jihu nedávno vzniklá demokracie. Na severu jedna z nejpočetnějších armád světa a zastaralá technika, na jihu moderní ozbrojené síly s pokročilými zbraněmi. Mezi tím vším nekompromisně strážena hranice a k tomu 36 000 amerických vojáků. To je Korejský poloostrov.

Krise kolem jaderného programu Korejské lidově demokratické republiky plní první stránky novin. Zatím se nepředpokládá, že by došlo k ozbrojenému konfliktu jako v případě Iráku. Jak Spojené státy, tak jižní Korejská republika dávají jednoznačně přednost diplomatickému řešení. Avšak i americký prezident Bush připustil, že v případě selhání mírových prostředků je Amerika připravena použít sílu. Politické aspekty krize již byly rozebrány v ATM 3/2003, ale jaká je situace z vojenského hlediska?

Morálka je důležitá

Odlišná politická orientace Severní a Jižní Koreje se zákonitě promítla i do přístupu k organizaci ozbrojených sil. Sever má čtvrtou nejpočetnější armádu na světě (po Číně, USA a Rusku), ale disponuje převážně velice zastaralou technikou ruské a čínské výroby, z níž značná část pochází ještě z 60. let. KJDR vlastní kapacity k výrobě kopií většiny zavedené výzbroje a samostatně vyvinula několik jednodušších zbraní.

V případě Severu také nelze zanedbat jeden velice důležitý faktor, kterým je neobyčejně silná ideologická motivace vojáků. Všem lidem v KJDR je prakticky od narození vštěpována bezvýhradná oddanost komunistickému režimu a osobě Kim Čong-ila. V případě války by zřejmě bojovali fanaticky, do posledního muže a posledního náboje, a každému protivníkovi by jistě způsobili těžké ztráty.

Jižní Korea dříve kupovala moderní zbraně převážně od USA. Stala se ale jednou z nejrychleji se rozvíjejících ekonomik světa, za což vděčí především společnostem zvuchých jmen jako Daewoo, Hyundai a Samsung. Ty jsou zároveň úspěšnými zbrojovkami a nabízejí širokou škálu vojenské techniky, která tu zahraniční postupně nahrazuje.

KJDR má silné dělostřelectvo

Pozemní armáda Severní Koreje má podobnou strukturu jako síly Číny a bývalého SSSR. Hlavní sílu při pozemních bojích představuje asi 3600 tanků, které jsou ovšem beznadějně zastaralé (pomineme-li velice sporné zprávy o produkci kopií T-90). Většinu tvoří sovětské tanky řady T-54/55 a T-62, případně jejich čínské kopie Type 59 a odlehčené Type 62. Zbytek jsou lehké plovoucí tanky ruské (PT-76), čínské (Type 63) a severokorejské (PT-85) výroby, a dokonce ještě T-34/85, pocházející z druhé světové války.

Obrněné transportéry a bojová vozidla pěchoty jsou opět směsicí starší čínské a sovětské techniky. V hornatém terénu poloostrova jsou užitečnější typy s pásovým podvozkem, tedy sovětské BMP-1 a BTR-50, čínské YW-531 a jejich místní kopie VTT-323. Kolové transportéry řady BTR by se uplatnily spíše při bojích ve městech.

Velké obavy vzbuzuje mohutné severokorejské dělostřelectvo, zejména proto, že by mohlo střílet granáty a rakety s chemickými hlavicemi. KJDR vlastní obrovský arzenál tažených i samohybných děl v rážích od 120 do 170 mm a dělostřeleckých raketometů ráže od 107 do 240 mm. Zajímavostí je 170mm samohybná houfnice Koksán domácí výroby, která svým dostřelem přes 50 km držela v 80. letech světové prvenství.

Protivzdušnou obranu zajišťuje především hustá síť protiletadlového dělostřelectva, které je většinou řízeno manuálně nebo pomocí starých radiolokátorů. KJDR provozuje tři typy sovětských střel země-vzduch, známých v kódu NATO jako SA-2 Guideline, SA-3 Goa a

SA-5 Gammon. Rušící zařízení současných letounů by měla ohrožení těmito zbraněmi zcela eliminovat. Velké nebezpečí mohou naopak představovat tisíce přenosných střel Wha-Sung (více v rubrice Druh zbraně v tomto čísle).

Jih kupuje rakety ATACMS

Ačkoli v pozemní armádě Korejské republiky stále ještě převažuje americká technika, postupně je nahrazována stejně kvalitní, a někdy dokonce kvalitnější výbavou domácí výroby. Páteří obrněných sborů je korejský tank K-1 ROKIT (viz samostatný článek), doplněný staršími americkými M47, M48 a M60. Akce pěchoty podporují bojová vozidla K-200 KIFV (Korean Infantry Fighting Vehicle) a transportéry M113.

Hlavnové dělostřelectvo Jihu je tvořeno taženými i samohybnými děly ráže 105 až 203 mm. Hlavní roli postupně získává 155mm samohybná houfnice K-9 Thunder, která po všech stránkách překonává i americký M109A6 Paladin. Vícehlavnové raketometry zastupují korejský 130mm K-136 Kooryong a americký 227mm MLRS. Jižní Korea je jednou z mála zemí, která pro MLRS nakupuje 610mm taktické rakety ATACMS.

Problémem Jihu je nepříliš moderní systém protivzdušné obrany, který se skládá z raket MIM-14A Nike Hercules a MIM-23B Improved HAWK. Jižní Korea už ale hledá novou protiletadlovou a protiraketovou střelu dlouhého dosahu. Zřejmě se bude rozhodovat mezi americkým systémem MIM-104 Patriot PAC-3 a ruským S-300V. Kromě toho probíhají dodávky mobilních odpalovacích zařízení K-SAM Pegasus, což je vlastně další generace francouzských Crotale.

Pro analytiku byl velkým překvapením nedávno zahájený nákup zbraní z Ruské federace. Už bylo dodáno mj. 80 tanků T-80U, 40 bojových vozidel pěchoty BMP-3, 20 kolových obrněných transportérů BTR-80 a protitankové střely 9K127 Metis-M (viz ATM 8/2003).

Strach z dvojplošníků

Nejmodernější vojenskou techniku Severu představuje 40 letounů MiG-29. Proti starším strojům Jihu by se mohlo uplatnit také 45 stíhaček MiG-23ML. Většinu stíhacího letectva Severu pak tvoří archaické stroje MiG-21, MiG-19 a MiG-17, případně jejich čínské kopie J-7, J-6 a J-5. Připomeňme, že v roce 1999 KLDR koupila 40 MiGů-21 od Kazachstánu prostřednictvím české firmy Agroplast.

K útokům na pozemní cíle jsou určeny dva typy stíhacích bombardérů, ruské Su-7B a čínské Q-5, kterých KLDR dohromady provozuje asi 60 kusů. Určitou roli v případném konfliktu by mohlo sehrát cca 35 bitevních letounů Su-25 a 80 taktických bombardérů H-5 (čínská verze Il-28).

Velkou slabinou Severu je absence kvalitních bitevních vrtulníků, které v současných konfliktech patří k rozhodujícím zbraním. KLDR sice získala několik desítek Mi-24D, ty však nejsou schopné operovat za nepříznivého počasí a jejich protitankové střely jsou proti moderním tankům neúčinné. Dost kuriózně působí fakt, že v KLDR se vyrábějí kopie lehkých amerických vrtulníků MD 500 (OH-6A).

Největší obavy z komunistického letectva paradoxně vzbuzují tři stovky dopravních dvojplošníků An-2 (nám dobře známá „Andula“). V horském terénu dokážou létat tak pomalu a tak nízko, že je radary vůbec nezaregistrují, a mohou v týlu nepřítele vysazovat jednotky zvláštního určení. Sever má totiž skvěle vycvičené speciální síly, které jsou nejpočetnější na celém světě; jejich velikost přesahuje 80 000 mužů!

Korejskému nebi kraluje F-16

Hlavním bojovým letounem leteckých sil Korejské republiky je F-16C/D Fighting Falcon. Do dubna 2000 bylo dodáno 160 kusů, z nichž většina odpovídá nové variantě Block 52. Počínaje 73. kusem byly montovány v továrně Samsung pod označením KF-16. Od ledna

2003 probíhá dodávka další série. Starší bojové letouny F-4D/E Phantom II a F-5E/F Tiger II jsou postupně vyřazovány.

Jižní Korea nedávno projevila zájem o moderní těžký stíhací letoun, který by mohl ničit cíle v hloubce protivníkovy území za jakýchkoli podmínek. Výběrového řízení se účastnily typy Eurofighter Typhoon (ATM 4/2003), Dassault Rafale (ATM 6/2003), Suchoj Su-35 a Boeing F-15K (modernizovaný F-15E Strike Eagle). Vítězem se stal posledně jmenovaný typ a dodávky 40 kusů by měly proběhnout v letech 2005-2008. Není to však ještě zcela jisté, protože některé kruhy v korejské vládě by daly přednost urychlení vývoje vlastního stíhacího letounu, s nímž se předběžně počítá pro rok 2015.

Půdu pro něj připravuje lehký proudový cvičný letoun T-50 Golden Eagle, který firma Samsung vyvinula spolu s americkým Lockheedem. Obě společnosti prohlašují, že T-50 bude mezi cvičnými letouny rozšířen stejně jako F-35 JSF (ATM 7/2003) mezi letouny bojovými. První prototyp vzletl 20. srpna 2002, sériová produkce začne v roce 2005 a brzy by měla následovat i lehká bojová verze A-50.

Jih disponuje asi šedesáti útočnými vrtulníky AH-1F/S Cobra. Jejich nástupcem měl být AH-64D Longbow Apache, ale vláda Jižní Koreje rozhodla, že ve spolupráci s některou zahraniční firmou vyvine nový typ víceúčelového vojenského vrtulníku. Zvažuje se také nákup bitevních letadel A-10 Thunderbolt II, které bude brzy vyřazovat americké letectvo, a pořízení čtyř radarových letounů E-767 AWACS a čtyř vzdušných tankerů KC-767.

James Bond měl pravdu

Námořnictvo Severu čítá přes 600 hladinových lodí, z nichž ovšem jen tři mají výtlač přes 1000 tun. Vlajkovými plavidly dvou flotil (Východní a Západní) jsou dvě fregaty třídy Najin. Měla je nahradit (resp. doplnit) třída Soho, u které byla zvolena progresivní konstrukce se dvěma trupy (katamaran). Byla však vyrobena pouze jedna loď, což zřejmě svědčí o neúspěchu.

Sever má asi sto plavidel s výtlakem nad 100 tun, z nichž největší jsou čtyři korvety třídy Sariwon. Za hlavní námořní sílu KLDK je pokládáno okolo 150 torpédových a raketových rychlých člunů; většinou jde o ruské typy, případně jejich čínské a severokorejské modifikace. Nejznámější z nich jsou patrně lodě tříd Osa a Komar, vyzbrojené řízenými střelami P-15 Termit (SS-N-2 Styx).

KLDK dále vlastní 26 dielelektrických ponorek, z toho čtyři sovětská plavidla třídy Whiskey ze 70. let a 22 čínských a severokorejských kopií ponorek třídy Romeo z 50. let. O jejich stavu a provozuschopnosti ovšem panují velké pochybnosti. Ostatní ponorná plavidla jsou miniponorky, které slouží pro diverzní operace nebo přepravu speciálních jednotek.

Zvláštěností KLDK je výroba vojenských vznášedel (poslední film o agentovi 007 v tom vůbec nepřeháněl), kterých námořnictvo používá přibližně 130 kusů. Ještě je třeba dodat, že Sever má silnou pobřežní obranu, kterou tvoří baterie děl velkých ráží a šest odpalovacích zařízení pro čínské protilodní střely s plochou dráhou letu HY-1 (CSSC-3 Silkworm).

Torpédoborec nebo fregata?

Jestliže pozemní a letecké síly obou Korejí jsou diametrálně odlišné, o námořnictvech se to tak jednoznačně říci nedá. Obě země se totiž musely přizpůsobit objektivní realitě v podobě mimořádně členitého pobřeží Korejského poloostrova, které komplikuje operace velkých lodí a zvýhodňuje lehká, hbitá plavidla s malým ponorem.

Jižní Korea však přesto nezanedbává větší lodě a stejně jako u pozemní techniky platí, že produkci téměř všech typů si zajišťuje sama. Vlajkovými jednotkami flotily jsou tři moderní plavidla třídy KDX-1 Kwang-Gaeto, která jsou oficiálně klasifikována jako torpédoborce, ačkoli výtlakem (3900 tun) odpovídají spíše fregatám. Jejich hlavní výzbrojí jsou řízené střely Harpoon a Sea Sparrow.

V jihokorejských loděnicích se již staví šest torpédoborců třídy KDX-2 Moon-Moo, vybavených protivzdušnými raketami SM-2 Standard. První z nich bude zařazen do výzbroje v roce 2005. Perspektivně v roce 2010 by měly vstoupit do služby tři větší torpédoborce KDX-3 s proslulým radarovým systémem Aegis. Jižní Korea také údajně zvažuje koupi menší letadlové či vrtulníkové lodi.

Torpédoborce podporuje 37 fregat a korvet tříd Ulsan, Po Hang a Dong Hae, které nesou nejen silnou hlavnovou výzbroj, ale i torpéda a řízené střely. Doplnuje je asi osmdesát starších pobřežních hlídkových plavidel třídy Kilurki a dvacet minonosek. Obranu pobřeží Jihu zajišťuje námořní pěchota pomocí střel Harpoon umístěných na nákladních automobilech.

Podmořská flotila Jižní Koreje zahrnuje devět pobřežních hlídkových ponorek třídy KSS-1 Chang Bogo (původně německý Typ 209) a jedenáct miniponorek dvou typů. V letech 2007-2009 by měly loděnice Hyundai dodat tři špičkové útočné ponorky řady KSS-2, které vycházejí z německého Typu 214. Budou využívat na vzduchu nezávislý pohon palivovými články a kromě torpéd ponosou i řízené střely.

Jih spoléhá na USA

Lze celkem jistě prohlásit, že KLDK už vyrobila menší počet jaderných hlavic, ačkoli není jasné, zda by je bylo možno použít pro balistické rakety. Převládá spíše názor, že se jedná o poměrně jednoduché zbraně v podobě leteckých pum. Podle rozvědky Jihu disponuje Sever také 17 druhů chemických a 13 druhů biologických zbraní a ročně může vyrobit až 4500 tun chemických a tunu biologických bojových látek.

Stejně tak v případě balistických střel má Sever opravdu z čeho vybírat. Vlastní několik stovek raket šesti typů, z nichž většinu lze odpálit z pohyblivých zařízení. Arzenál sahá od jednoduchých neřízených raket FROG-7 a Scud-B s dostřelem 70 a 330 km, přes typ No-dong-1 (1500 km), až po třístupňový Taep'o-dong-2 s doletem možná až 10 000 km. Tyto zbraně jsou produktem spolupráce KLDK s Íránem a Sýrií (více v ATM 7/2003).

Jižní Korea oficiálně nevlastní zbraně hromadného ničení; v tomto ohledu plně spoléhá na pomoc Spojených států. Už poměrně dlouho se ale věnuje programu balistických raket, aby alespoň částečně vyrovnala převahu Severu v tomto oboru. Ve službě je oficiálně zařazeno 12 raket Hyunmoo, které mohou dopravit 480kg hlavici na vzdálenost 180 km, ale již proběhly zkoušky rakety s dostřelem 260 km a údajně je vyvíjen model s doletem 330 km.

Jih by ovšem (i přes svou nepominutelnou vojenskou sílu) patrně nedokázal zastavit invazi sil KLDK. K té dosud nedošlo (a snad také nedojde) díky 8. americké armádě, která je zde umístěna již půl století. Kim Čong-il by se nejspíš odvážil bojovat proti Korejské republice samotné, ale pravděpodobně by neriskoval konflikt s USA, protože ten by nezbytně skončil porážkou KLDK.

Lukáš Visingr

Prameny: Military Technology 1/2003, publikace nakladatelství Jane's, GlobalSecurity.org, Center for Korean Affairs, World's Armed Forces, World Navies Today

Tabulka 1:

Velikost ozbrojených sil		
	Jižní Korea	Severní Korea
Obyvatelstvo	48 324 000	22 224 000
Pozemní vojsko	520 000	1 055 000
Letectvo	63 000	86 000
Námořnictvo	60 000	45 000
Námořní pěchota	25 000	-
Celkem	668 000	1 186 000

Bojeschopné zálohy	3 500 000	6 000 000
Zahraniční vojska	36 000 (USA)	-

Tabulka 2:

Přibližné počty vojenské techniky		
	Jižní Korea	Severní Korea
Tanky	1800	3600
Další obrněná vozidla	2400	2700
Těžké dělostřelectvo	4340	10 500
Minomety	5300	11 000
Bojová letadla	470	700
Ostatní letadla	250	540
Vrtulníky	490	300
Hladinové lodě	180	620
Ponorky	20	100